

Hebrew A: literature – Standard level – Paper 1
Hébreu A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Hebreo A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

כיתבו ניתוח מודרך של אחד מן הטקסטים הבאים. בתשובתכם עליכם להתייחס לשתי השאלות המוצגות:

1.

בראשית והחיים חזרו למסלולם. ואיזה מסלול. את האמירה הזו, למרות קלישאותה הנלעגת, הייתי דווקא שמחה להגשים, אבל מאז הטלטה שעברה עלי בבוקר יום ראשון ההוא, העשרים בינואר 2002, חיי כבר לא היו אותם החיים, ואלה החדשים שהוכתבו לי מעולם לא חזרו למסלולם. "נס", כך הגדירו אנשים זרים את הרגע הזה, את השנייה הזו שבה חרב הכול. אבל גם אלה המקורבים לי באמת ביקשו לעקוף את הזוועה וסירבו לכנות את האירוע בשמו המפורש, כאילו עצם אזכור המלה יש בו משום סכנת נפשות. כינויים שונים ומשונים שימשו להם תחליף. נחמה, חברתי הפסיכולוגית, נזקקה ללשון מקצועית ולשם הטעון "הטראומה"; אמא שלי הסתפקה ב"התאונה", לואיזה חברתי למחקר השתמשה במלה "האסון", פרופ' הרנוי, ראש החוג שלנו לאנתרופולוגיה ולסוציולוגיה, דיבר אתי על "המחלה שלך", נחום בעלי השתעשע משום־מה ב"האפיזודה", ואילו אני עצמי מתייסרת בייסורי "אותו היום". מאז "אותו היום", שבר נבקע בזמן שלי. זה הישן עלה בעמוד עשן השמימה ופעימותיו נחלשו עד שנעלמו כליל, וזמן חדש תפס את מקומו, לועג לעקרונות הסדר והארגון ומשבש את החלוקה המוכרת של מניין השנים והחודשים, היום והלילה, השעות והדקות. והחלוקה החדשה הזו של הזמן מתעתעת בי ומונה את עצמה ביחידות שאינן נמדדות בשום מכשיר. מאז "אותו היום" הצטמצמו להן שנים ארוכות לרגעים חולפים, והתרחשות שהתחוללה במשך שנייה אחת אינה מרפה ממני ונדמית בזיכרוני כנצח. אלף שנים קודם לכן, ביום השבת שלפני כן, קטע את שנתי צלצול השכמה. גחנתי מעל גופו הרדום של נחום וידי המגששת אחר השעון הפכה את כוס המים שנחום מקפיד להציב כל לילה על הארונות שלו, והמים נולו מטה ונספגו בדפים של מוספי סוף השבוע הזרוקים למרגלות המיטה. חפנתי בידי את השעון והשתקתי את הצלצול, וכשעורי נצבט בקור מיהרתי לצאת מהמיטה, הרמתי את מוספי השבת שכבדו ותפחו מן המים ודפיהם נדבקו זה לזה, והנחתי אותם לייבוש על צלעותיו הקרות של מתקן ההסקה. קולות חלחול וכעכוע עלו ממנו, מבשרים על המים החמים העושים דרכם בטיפוס ממושך ועיקש מכרסו הרותחת של דוד החימום שבמרתף, דרך צנרת הסתרים השקועה בעומק הקירות, עד לקומה השלישית, לדירה שלנו, ובמסעם האיטי הם דוחקים מים קרים ובועות אוויר. צנרת ההסקה שזחלה על גחונה לאורך פאת הרצפה בחדר השינה הרעידה ונאנקה בקולות בעבוע רכים, כמין הבטחה חמימה לייבש את העיתונים עוד לפני שנחום יתעורר. הדלקתי את הנורה בחדר האמבטיה ואור קלוש זרף משם על רצפת חדר השינה, הלבין צלליות שחורות בחשכת הארון שלי ומיין בשבילי את בגדי. בחרתי במכנסי ג'ינס ובחולצת הפלנל המשובצת השנואה על נחום, ואחר־כך תחבתי את ראשי אל מתחת למיטה וידי ערבלו את החשכה, בולשות אחר נעלי ההליכה שלי. דקות ארוכות נאבקתי בסבך העיקש של לולאות השרוכים, ואחר־כך הלכתי על קצות האצבעות למטבח ובישלתי קפה בפינגין ולגמתי ממנו לגימות גסות מדי; הנוזל הכהה צרב את מסלולו מבית הבליעה לקיבה. כששמעתי את צפירת המכונת של לואיזה הנחתי את הספל הלוהט על השיש ורצתי לחדר השינה, ובשפתיים לוחטות מקפה רותח הדבקתי נשיקה מצלצלת למצחו של נחום.

הוא רטן על מנוחת השבת שלו שהופרעה והתהפך על משכבו, ופתאום נזכר במשהו וראשו בצבץ מעל ערמת השמיכות: "אל תשכחי לכבות את האור במסדרון כשאת יוצאת," מלמל. מיהרתי לחדר של יואבי, שישן כמו אבא שלי, עפעפיו פקוחים למחצה ולובן העין מציץ מתחתם, הצמדתי את אפי אל לחיו שהאדימה משינה ושאפתי את ריח התינוקות המתוק שלו, ויצאתי מן הבית; אבל פתאום נזכרתי ששכחתי לכבות את האור במסדרון וחזרתי וכיביתי את האור, ושתיים־שתיים קפצתי על המדרגות החוצה. רוח קרה סטרה לי בחוץ, וראיתי את השמים הכהים נישאים על חודם של עצי הברוש, שהרכינו ראש לכבודי והתלחשו ביניהם כמרכלים עלי באושת צמרות.

- 40 לואיזה היפה מיהרה לצאת ממכוניתה וצמידיה הצטלצלו אלי בנעימת ברכה ; היא הידסה לקראתי בנעלי העקב שלה ופשטה את ידיה וחיבקה אותי ואני השפלתי מבט אל נעליה : "ככה את רוצה ללכת לאוהלי הבדווים ולטפס על הג'בלאות?" והיא השיבה בקול מתפנק שהיא רוצה להרגיש יפה גם כשהיא יוצאת לעבודת שדה, ובכלל, מי יודע את מי היא תפגוש בדרך. התיישבתי לצדה, אסירת תודה על ששכנעה אותי להתלוות אליה, "כי את חייבת להתאוורר קצת מהדוסים שלך ומהמתים שלהם,"
- 45 כפי שאמרה לי בטלפון. כשתי נערות פותות היוצאות להרפתקה גדולה צחקקנו והאזנו לשידורי "גלגל"צ", ובקוליקולות הצטרפנו לשירת הזמרים.

שפרה הורן, הימנון לשמחה (2004)

(א) איך הניגודים בין האירועים בקטע הנתון תורמים להבנתכם את הסיטואציה?

(ב) באיזו טכניקה משתמשת הסופרת כדי ליצור תחושה של משהו רע הקרב ובא?

ציון לשבח

אני חושב שמגיע לנו ציון לשבח.
לא בזכות משהו מיחד שעשינו
ולא בזכות מה שאולי עוד נעשה

בגלל החלומות-

מגיע לנו. 5

החלומות שחלמנו בליקה

וכבינו ביום.

בגלל המחשבות שחשבנו

ולא העזנו

להביט אחר כך בראי 10

בגלל הדבר שהוא

שקרה

וקברנו אותו

מבלי להשאיר ציון

ומבלי לספר לאיש 15

כל אלה-

שלאשלאות ברזל על רגלינו

שעם משקלן

אנחנו מצליחים בכל בקר

להרים את הרגלים, 20

ללכת

לפעמים גם לרקד

בגלל זה

גיורא פישר, אחרי זה (2010)

(א) דונו בנימה שבשיר, ומהי תרומתה למשמעות השיר.

(ב) דונו כיצד המשורר משתמש במבנה השיר להביע את המסר.